

Kriminalomsorgen
Buskerud friomsorgskontor

U.off § 13

Deres ref:

Vår ref:
201422862-11

Dato:
15.03.2015

HØRINGSSVAR – TILREGNELIGHETSUTVALGETS UTREDNING NOU 2014:10, SKYLDEVNE, SAKKYNDIGHET OG SAMFUNNSVERN

Justis – og beredskapsdepartementet har sendt ut tilregnelighetsutvalgets utredning om strafferettslig utilregnelighet, psykiatriens rolle i strafferettspleien og hvordan samfunnet bør verne seg mot utilregnelige personer som utgjør en fare for medborgeres liv og helse.

Buskerud friomsorgskontor har følgende korte kommentarer til utredningen:

Tilregnelighetsutvalget har tatt for seg et kompleks område og utredet med stor grundighet, og Buskerud friomsorgskontor er i stor grad enig i de forslag som utvalget kommer med.

Vi støtter blant annet utvalgets forslag om å endre utilregnelighetsregelen, slik at den nye regelen bygger på et noe mer modifisert medisinsk prinsipp. I praksis vil straffelovens § 44 som en konsekvens av dette, føre til at skillet mellom psykiatri og jus blir tydeligere. De sakkyndige skal begrense sin deltagelse til det fagområdet de behersker og er utdannet for, mens retten tar seg av det juridiske. Vi tror at dette er en forbedring i forhold til dagens praksis.

Vi støtter også forslaget om at § 44 ved beskrivelsen av hvem som skal være å anse som utilregnelige utvides. I tillegg til dagens "Den som på handlingstiden var psykotisk eller bevisstløs straffes ikke. Det samme gjelder den som på handlingstiden var psykisk utviklingshemmet i høy grad", tilføyes "eller tilsvarende svekket".

Det høres også fornuftig ut at lovens krav i forhold til sakkyndiges habilitet skjerpes til samme nivå som en dommers habilitet, for å ivareta behovet for uavhengighet i relativt små fagmiljøer.

Kriminalomsorgen region sør

Postadresse:
Postboks 694
4305 Sandnes

Besøksadresse:
Øvre Storgt. 4 - 6
3018 Drammen

Telefon: 32 23 44 70
Telefaks: 32 23 44 71
Org.nr: 982348714

Saksbehandler:
heschion
E-post: postmottak-
9311@kriminalomsorg.no

Utvalget ønsker en endring i dagens psykisk helsevernlov § 5-6 som gir en snever adgang til at ansvar for en domfelt kan flyttes fra psykisk helsevern til kriminalomsorgen i spesielle tilfeller. Utvalget ønsker å stanse adgangen til overføringer, begrunnelsen er at en uskyldig i straffelovens forstand ikke bør plasseres i straffegjennomføringsinstitusjoner på prinsipielt grunnlag. Buskerud friomsorgskontor støtter en slik endring, og er samtidig opptatt av rettsstilstanden motsatt vei, muligheten for å overføre fra kriminalomsorgen til psykisk helsevern.

Buskerud friomsorgskontor er klar over at denne problemstillingen og at de tilregnelige ligger utenfor utvalgets mandat, men benytter allikevel anledningen til å rette fokus hit.

Vi opplever at det er en gruppe av de tilregnelige domfelte, de psykisk avvikende, som befinner seg i en gråsoner inn i mot de som erklæres som utilregnelige. Det er ofte små marginer som skiller den ene gruppen fra den andre i praktisk fungeringsnivå. Hos de tilregnelige psykisk avvikende lovbrøtterne konkluderes det ikke sjelden med at det er lite eller manglende endringspotensiale. Disse sårbare domfelte sitter i forvaringsanstalter eller er prøveløslatt til statlig finansierte botiltak, drevet av høyt prisede, private foretak basert på anbudsrunder. Denne gruppen domfelte trenger i praksis et godt tilrettelagt omsorgstilbud, ofte resten av livet, samt et tydelig regime for å ivareta samfunnsvernet, altså de samme behov som vil foreligge i forhold til mange av de utilregnelige.

Vi håper at Justis og beredskapsdepartementet også vil utrede denne gruppens behov og situasjon, og mellom annet ta stilling til om det i større grad skal være mulig å overføre fra en straffegjennomføringsinstitusjon til tvunget psykisk helsevern.

Heidi Schiong
Ass.friomsorgsleder